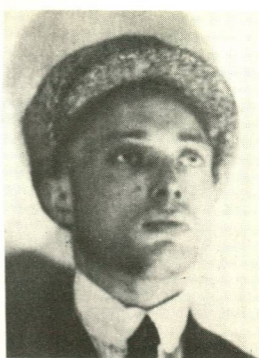

EXTERGEM, Jef van, Vlaams communistisch voorman (Dendermonde 18 februari 1898 - Elrich [Duitsland] mei 1945).

Door zijn vader, die zich met zijn gezin te Antwerpen vestigde, was Van Extergem voor een bedienloopbaan voorbestemd. Te Antwerpen trad hij al vroeg toe tot de Socialistische Jonge Wachten (SJW). Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij Antwerps SJW-secretaris, publiceerde (januari 1916) antimilitaristische en pacifistische artikelen in Vooruit, stichtte te Antwerpen het SJW-blad De socialistische Vlaming en richtte (de-

cember 1916) de Vlaamse Arbeidersgemeenschap op. Na 1917 sympathiseerde hij met de Russische Oktoberrevolutie. Zijn relaties met het activisme dwongen hem in november 1918 de repressie te ontvluchten. In Duitsland maakte hij kennis met de Spartakusbund (voorloper der Kommunistische Partei Deutschlands). In 1919 keerde hij

terug naar Antwerpen, werd aangehouden en verscheen in juni 1920 voor het Assisenhof. Op zijn proces getuigde August Borms te zijnen gunste. Na tot 20 jaar opsluiting te zijn veroordeeld werd Van Extergem in 1921 in voorlopige vrijheid gesteld. In 1926 werd hij weer gearresteerd; men hield hem vast tot juni 1928. Bij zijn vrijlating werd te zijner ere op 28 juni te Antwerpen een grote volksvergadering georganiseerd, met Rosa de Guchtenaere als voorzitter. Van Extergem werd daarna voor korte tijd zeeman, trad vervolgens toe tot de Communistische Partij, speelde een rol bij stakingen in het Antwerpse (1936, Minerva en Haven) en werd in 1937 secretaris der Vlaamsche Communistische Partij. Tijdens de oorlog was hij actief in het verzet, werd in maart 1943 aangehouden en overleed in mei 1945 in het concentratiekamp van Elrich.

Een citaat uit een artikel, geschreven in mei 1936, illustreert zijn houding t.o.v. de Communistische Partij en de V.B.:

„De Franskiljonse minderheid in Vlaanderen – waartoe de kapitalistische klasse der Vlaamse gewesten bijna in haar geheel behoort en die er om zo te zeggen de volledigheid der economische en financiële hefbomen in handen heeft – kan verder de Vlaamshatende verbastering van het Vlaamse volk doordrijven, door middel van stoffelijke bevoorrechtiging voor bedienden en intellectuelen die ultrapatriotisch en Franskiljons zijn.

Breekt het Kapitalisme in Vlaanderen en ook het Franskiljonisme is gebroken.

De strijd tegen het Franskiljonisme in Vlaanderen is een brok klassenstrijd van de Vlaams gebleven „kleyne luyden” tegen de op de mesthoop der kapitalistische plutocratie woekerende Vlaamshaterij. Overigens, in de meest beslissende feiten van de na-oorlogse Vlaamse strijd hebben de proletarische massa's de doorslag gegeven tegen de Franskiljonse willekeur.”

LITERATUUR: *Proces Jef van Extergem* (1922); - E. Laureys, *Witte kaproenen keren terug* (1950); - A. de Bruyne, *De kwade jaren*, III (1972).

JAN DEBROUWERE